

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย
โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติ
และวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่
THE DEVELOPMENT OF A THAI LANGUAGE SKILLS PROJECT ACTIVITIES
MODEL USING PROJECT-BASED LEARNING, PRACTICAL INTELLIGENCE
AND A LANGUAGE SUB-SKILLS APPROACH TO ENHANCE THAI
LANGUAGE SKILLS OF BASIC EDUCATION LEARNERS IN CHIANG MAI

สิระ สมนาม
SIRA SOMNAM
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
CHIANG MAI UNIVERSITY
จังหวัดเชียงใหม่
CHIANG MAI PROVINCE

รับบทความ : 17 เมษายน 2563/รับแก้ไข : 18 พฤษภาคม 2563/ตอบรับบทความ : 27 พฤษภาคม 2563
Received : 17 April 2020/Revised : 18 May 2020/Accepted : 27 May 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติและวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา 241 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 318 คน ครูชั้นประถมศึกษา 8 คน ครูชั้นมัธยมศึกษา 8 คน นักศึกษาวิชาชีพครูภาษาไทย 33 คน นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูภาษาไทย 16 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการในการส่งเสริมทักษะภาษาไทยแก่ผู้เรียน 2) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรม 3) แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรม 4) แบบประเมินการวิเคราะห์ทักษะย่อยภาษาไทย 5) แบบทดสอบทักษะภาษาไทย 6) แบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่แบบไม่อิสระ ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดคุณค่ามุ่งหวัง ปลูกฝังความรู้สึบเสาะ วิเคราะห์เกิดก่อเค้าโครง เชื่อมโยงนวัตกรรมภาษา สืบคุณค่าฝึกฝน ประเมินผลปรับปรุง และ (4) การวัดและประเมินผล 2) ประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า (1) นักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยสูงกว่า ก่อนร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) หลังจากร่วมกิจกรรม ครู และนักศึกษาสามารถวิเคราะห์ทักษะย่อยภาษาไทยได้ และ (3) ครู นักเรียนและนักศึกษาพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดกิจกรรม, การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน, เขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติ, วิธีการทักษะย่อยทางภาษา, โครงการทักษะภาษาไทย

ABSTRACT

The purposes of this research were: To develop a model of a Thai language skills project activities using project-based learning, practical intelligence and a language sub-skills approach to enhance Thai language skills of basic education learners in Chiang Mai and To study the effectiveness of this model. The research target group consisted of 241 elementary school students, 318 secondary school students, 8 elementary school teachers, 8 secondary school teachers, 33 Thai language elementary school student teachers and 16 Thai language secondary school student teachers. The research Instruments were: 1) A questionnaire on the need for promoting Thai language skills for learners; 2) A model quality evaluation form; 3) An activity plans quality evaluation form; 4) An analyzing Thai language sub-skills quality evaluation form; 5) A Thai language skills test; and 6) A satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test. The findings were as follows: The Model consists of : 1) Principles, 2) Objectives, 3) Six steps learning activity, which are: (1) Defining values and future imagery, (2) Searching and sharing knowledge, (3) Analyzing language sub-skills and writing project outline, (4) Extension to innovation, (5) Implementing the innovation, and (6) Assessment of the innovation, and 4) Evaluation of the model. The findings regarding the model were as follows: 1) The average post-test was significantly higher than that of the pre-test score; 2) The research target group were able to analyze Thai language sub-skills; and 3) The research target group was highly satisfied with the model.

Keywords : Activity management model, Project-based learning, Practical intelligence, Language sub-skills approach, Thai language skills project

บทนำ

กระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมประเทศ ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (Office of the education council, Ministry of Education, 2018, p. 109) ได้ระบุเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย มีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 แต่การที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ทักษะและคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองไทยและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาไทยที่ดี เพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการเรียนเนื้อหาความรู้และทักษะในศาสตร์วิชาอื่น ๆ ต่อไป

ปัจจุบันผู้เรียนมักไม่เห็นความสำคัญของการฝึกทักษะภาษาไทย ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยการสอนที่ไม่ดึงดูดความสนใจ ตลอดจนปัจจัยพื้นฐานของผู้เรียน ดังปัญหาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนภาคเหนือที่ นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และคณะ (Poonpipat, et al., 2018, pp. 40-41) ศรีชัย มุ่งไธสง และคณะ (Moongthaisong, et al., 2018, p. 9) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของโรงเรียนในเขตภาคเหนือ ซึ่งพบว่า ทักษะภาษาไทยของนักเรียนภาคเหนืออยู่ในเกณฑ์ที่ควรได้รับการพัฒนาส่งเสริม จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอน นักศึกษาวิชาชีพครูภาษาไทยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย โดยได้นำการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project-based learning) แนวคิดเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติ (Practical intelligence) และวิธีการทักษะย่อยทางภาษา (Language sub-skills approach) มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based learning: PjBL) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติจากการค้นคว้าตามความสนใจ ดังที่ Moursund (1998, p. 42) และ Hargis (2005, p. 75) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบตามความสนใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีสอดคล้องกับอัญชลี ทองแถม (Thongaim, 2018, p. 187) ที่ระบุว่า การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเน้นการปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียนโดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดนี้เป็นวิธีการหลักในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทย และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเขาวัวปัญญาเชิงปฏิบัติ (Practical intelligence) ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงมาร่วมเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทยครั้งนี้ด้วย

หลักการเขาวัวปัญญาเชิงปฏิบัติ (Practical Intelligence: PI) นั้น Sternberg (1994, pp. 48-52) ได้พัฒนามาจากทฤษฎีไตรอาร์คิก หรือทฤษฎีแห่งเขาวัวปัญญาของมนุษย์ (The Triarchic theory of human intelligence) ประกอบด้วยความสามารถในการใช้ความรู้ (Use) การประยุกต์ (Apply) การตรวจสอบบทวน (Implement) และการนำความรู้ไปปฏิบัติ (Practice) ทั้งนี้ Sternberg, Jarwin, and Grigorenko (2009, p. 47) ระบุว่าเขาวัวปัญญาเชิงปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปแก้ไขปัญหาในโลกความเป็นจริงได้ ซึ่งผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทย และได้นำวิธีการทักษะย่อยทางภาษา (Language sub-skills approach) มาเป็นกลยุทธ์ในกิจกรรมโครงงานเพื่อฝึกทักษะภาษาไทยให้กับนักเรียน

วิธีการทักษะย่อยทางภาษา (Language sub-skills approach: LSSA) มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาที่ต้องฝึกฝน British Council (2019, online) ได้อธิบายว่าทักษะภาษาแบ่งออกเป็นทักษะย่อยที่ผู้ใช้ภาษาปฏิบัติเพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Lackman (2010, pp. 2) และ Iyer (2015, p. 8) ได้กล่าวว่าครูควรสอนการฝึกทักษะย่อย ซึ่งจะเป็แนวทางที่ชัดเจนว่าจะสอนอะไรในชั้นเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี จากลักษณะและความสำคัญของวิธีการทักษะย่อยทางภาษาดังกล่าว พบว่าประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ครูผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์และไม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อยทางภาษาดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการทักษะย่อยทางภาษา (Language sub-skills approach) มาเป็นวิธีการฝึกทักษะทางภาษาไทยในการพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทยโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดเขาวัวปัญญาเชิงปฏิบัติและวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการเรียนเนื้อหาและทักษะวิชาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การใช้ภาษาของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

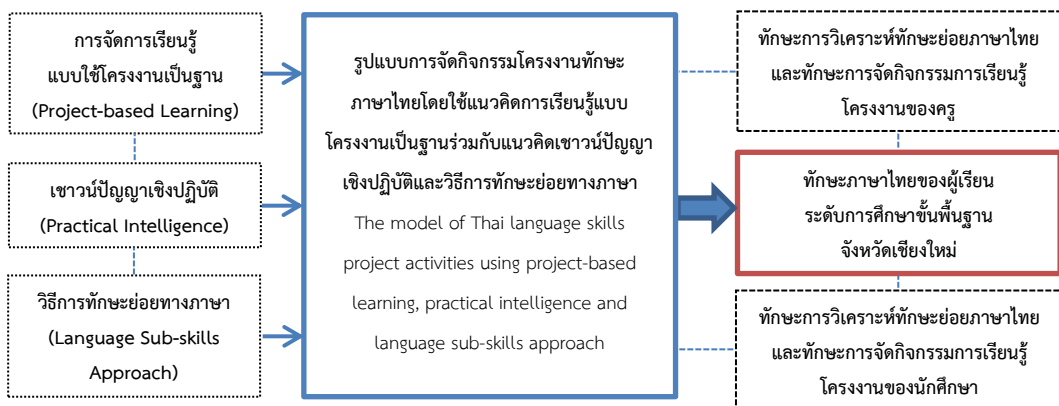
1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทยโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดเขาวัวปัญญาเชิงปฏิบัติและวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย ดังนี้
 - 2.1 ศึกษาการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครู และนักศึกษาวิชาชีพครูภาษาไทย
 - 2.2 เปรียบเทียบทักษะภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม
 - 2.3 ศึกษาความพึงพอใจของครู นักเรียน และนักศึกษาที่มีต่อการร่วมกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

ประโยชน์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาไทยของผู้เรียน เป็นแนวทางการวิเคราะห์ทักษะย่อยภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ในการฝึกทักษะภาษาของผู้เรียน และเป็นแนวทางส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูภาษาไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย จำแนกเป็น

1. โรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากโรงเรียนเครือข่าย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ต้องการส่งเสริมทักษะภาษาไทยแก่นักเรียน จำแนกเป็น ระดับประถม 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะต๋อย และโรงเรียนบ้านเชิงดอย และระดับมัธยม 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงเรียนวชิรวิทย์เชียงใหม่ โรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ และโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ
2. นักเรียนระดับประถม 241 คน และระดับมัธยม 318 คน จากโรงเรียนเครือข่าย 8 แห่ง รวม 559 คน โดยเลือกจากห้องเรียนที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูและครูพี่เลี้ยงเป็นผู้สอน โรงเรียนละ 2 ห้องเรียน
3. ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 8 คน จากโรงเรียนเครือข่าย 8 แห่ง รวมกลุ่มเป้าหมายครูพี่เลี้ยงทั้งสิ้น จำนวน 16 คน

4. นักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สมัครร่วมโครงการ 33 คน
5. นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพรูภาษาไทย ชั้นปีที่ 5 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่สอน

ในโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 16 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการในการส่งเสริมทักษะภาษาไทย แก่ผู้เรียน 2) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย 3) แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย 4) แบบประเมินการวิเคราะห์ทักษะย่อยภาษาไทย 5) แบบทดสอบทักษะทางภาษาไทย ก่อนและหลังร่วมกิจกรรม 6) แบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย เก็บข้อมูล เดือนมิถุนายน 2561-พฤศจิกายน 2562 ประกอบด้วยการดำเนินการหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1)

เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความต้องการในการส่งเสริมทักษะภาษาไทย แก่ผู้เรียน ซึ่งผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยข้อคำถามมีความสอดคล้องกันมากกว่า 0.50 ทุกข้อ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1)

เป็นการนำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย โดยออกแบบหลักการ ขั้นตอน และแผนการจัดกิจกรรม ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบและแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งพบว่ารูปแบบ และแผนการจัดกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และ 4.79 ตามลำดับ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครู และนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายการวิจัย พบว่า รูปแบบและแผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2)

เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการ โดยผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรม ไปใช้จัดกิจกรรม กับนักเรียนร่วมกับครูพี่เลี้ยง และนักศึกษา รวม 6 แผน แผนที่ 1-3 จำนวนแผนละ 1 ชั่วโมง แผนที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง แผนที่ 5 จำนวน 5 ชั่วโมง และแผนที่ 6 จำนวน 1 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 12 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมกับกลุ่มนักเรียน ระดับประถมศึกษา 8 ห้องเรียน และกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 8 ห้องเรียน รวม 16 ห้องเรียน ๆ ละ 12 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนคือขั้นตอนแต่ละขั้นของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบทักษะทางภาษาไทยก่อนและหลังปฏิบัติการกิจกรรมสำหรับผู้เรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทภาคปฏิบัติทักษะภาษาไทย ที่มีเนื้อหาและวิธีการแตกต่างกันไปตามเนื้อหาการฝึกทักษะภาษาไทยของแต่ละกลุ่มผู้เรียน และผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบภาคปฏิบัติทักษะภาษาไทย โดยแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินของกลุ่มผู้เรียนทุกกลุ่ม ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เมื่อปรับปรุงแล้วพบว่า แบบทดสอบมีความเหมาะสมในการนำไปทดสอบทักษะภาษาสำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2)

เป็นการประเมินผลการร่วมกิจกรรมของครูพี่เลี้ยง นักเรียนและนักศึกษาในการพัฒนาและใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของครูนักเรียนและนักศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม ในรูปแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ข้อคำถามสอดคล้องกันมากกว่า 0.50 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการ ได้แก่ ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน แนวคิดเชาวน์ปัญญาเชิงปฏิบัติและแนวคิดวิธีการทักษะย่อยทางภาษา ในการออกแบบกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของครู นักเรียน นักศึกษา และผู้วิจัย โดยเน้นการวิเคราะห์และฝึกลงมือฝึกปฏิบัติทักษะย่อยทางภาษาไทย ที่ส่งผลให้นักเรียนใช้ทักษะภาษาไทยในการสื่อสารและการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น คือ (1) ศึกษาทักษะการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครูและนักศึกษา (2) เปรียบเทียบทักษะภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม และ (3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 6 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดคุณค่ามุ่งหวัง (Defining values and future imagery) ขั้นที่ 2 พลังความรู้สืบเสาะ (Searching and sharing knowledge) ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เกิดก่อเค้าโครง (Analyzing language sub-skills and writing project outline) ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงนวัตกรรมภาษา (Extension of knowledge to innovation) ขั้นที่ 5 สืบคุณค่าฝึกฝน (Implementing the innovation) ขั้นที่ 6 ประเมินผลปรับปรุง (Assessment and development of innovation) และ 4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทย การประเมินทักษะภาษาไทยของผู้เรียน และการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยสามารถนำเสนอในภาพ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน แนวคิดเชาวน์ปัญญาเชิงปฏิบัติและแนวคิดวิธีการทักษะย่อยทางภาษา

2. ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครู นักศึกษาวิชาชีพครูภาษาไทยและนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูภาษาไทย โดยหลังจากที่ได้รับหลักการจากผู้วิจัยและได้ฝึกวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยแล้ว ครูและนักศึกษาสามารถวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาตามเนื้อหาทักษะที่จะใช้พัฒนาผู้เรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครูและนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครูระดับประถมศึกษา

ที่	ทักษะหลัก	ทักษะย่อย
1	ทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำศัพท์ (ป. 6)	การจำรูปและเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การประสมคำ การแจกลูกสะกดคำ การผันวรรณยุกต์
2	ทักษะการเขียนโครงงาน (ป. 5)	การเขียนสะกดคำ การเขียนประโยค ระดับภาษา ภาษาเขียน การเขียนเค้าโครง การเขียนบันทึก
3	ทักษะการฟัง อ่าน และจดบันทึกจากสื่อ (ป. 6)	การจับใจความ การตีความ การสรุปความ การวิเคราะห์สื่อ การบันทึกสาระสำคัญ
4	ทักษะการอ่านจับใจความและจดบันทึก (ป. 6)	การอ่านค้นหาคำตอบ การอ่านสรุปความ การเขียนสะกดคำ การเขียนสรุปความ การเรียบเรียงภาษา
5	ทักษะการคาดคะเน จากการฟัง ดู (ป. 5)	การวิเคราะห์น้ำเสียงผู้ส่งสาร การจับใจความ การตีความ การขยายความคิด ความคิดสร้างสรรค์
6	ทักษะการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังดู (ป. 6)	การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การวิเคราะห์สื่อ การพูดแสดงความคิดเห็น การประเมินคุณค่า
7	ทักษะการอ่านสะกดคำพื้นฐานภาษาไทย (ป. 3)	การจำรูปและเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การประสมคำ การแจกลูกสะกดคำ การผันวรรณยุกต์
8	ทักษะการเขียนจดหมายส่วนตัว (ป. 5)	การเขียนสะกดคำ การเขียนประโยค การเรียบเรียงภาษา ระดับภาษา การวิเคราะห์รูปแบบจดหมาย

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครูและนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครูระดับมัธยมศึกษา

ที่	ทักษะหลัก	ทักษะย่อย
1	ทักษะการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (ม. 3)	การเขียนสะกดคำ การใช้คำศัพท์ การเขียนประโยค การเขียนย่อหน้า การเรียบเรียงภาษา ระดับภาษา
2	ทักษะการพูดอธิบายคุณค่าวรรณศิลป์ (ม. 2)	การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การให้คำจำกัดความ โวหารภาพพจน์ การประเมินคุณค่า
3	ทักษะการคาดคะเนคำตอบจากการฟัง (ม. 2)	การจับใจความ การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การขยายความคิด ความคิดเชิงสังเคราะห์
4	ทักษะการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาไทย (ม. 1)	การประสมคำ มาตราตัวสะกด ตัวกรันต์ คำ ร หัน คำควบกล้ำ อักษรนำ คำทับศัพท์
5	ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ วรรณคดีไทย (ม. 3)	การจับใจความ การวิเคราะห์น้ำเสียง การตั้งคำถาม การตีความ การสรุปความ การประเมินคุณค่า
6	ทักษะการแต่งคำประพันธ์คำขวัญ (ม. 3)	การใช้คำศัพท์ล้านนา ฉันทลักษณ์ คำ เสียงท้ายของคำ ลีลา คำ การอ่าน การใส่ทำนองคำ
7	ทักษะการอ่านวิเคราะห์ จากหนังสือป๊อป (ม. 3)	การจำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การตีความ การอนุมาน การประเมินค่า การประยุกต์ใช้
8	ทักษะการแต่งคำประพันธ์จากคำไวพจน์ (ม. 3)	การใช้คำ คำพ้องความหมาย ฉันทลักษณ์ การนำเสนอความคิด โวหารภาพพจน์ การอ่านคำประพันธ์

หลังจากวิเคราะห์ทักษะย่อยแล้ว ผู้วิจัย ครู นักเรียนและนักศึกษาได้ร่วมกันจัดทำร่างโครงงาน รวมถึงการออกแบบเครื่องมือและวิธีการฝึกทักษะย่อยทางภาษาที่วิเคราะห์ขึ้น โดยผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษาและวินิจฉัย ปรับแก้ ซึ่งร่างโครงงานในการวิจัยครั้งนี้ มีดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ร่างโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ลำดับที่	จุดเน้นการฝึกทักษะย่อยทางภาษา	หัวข้อโครงงาน	รูปแบบกิจกรรมโครงงาน
1	ทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำศัพท์ (ป. 6)	บันไดจูอ่านเขียน	โครงงานเกม
2	ทักษะการเขียนโครงงาน (ป. 5)	โครงงานมหัศจรรย์กับกล่องดำปริศนา	โครงงานทดลอง
3	ทักษะการฟัง อ่าน และจดบันทึกจากสื่อ (ป. 6)	ฟัง และอ่าน งานจดแล้วจำ	โครงงานทดลอง
4	ทักษะการอ่านจับใจความและจดบันทึก (ป. 6)	ห้องสมุดมีชีวิต สร้างนักคิดยอดนักอ่าน	โครงงานส่งเสริมศักยภาพทางภาษา
5	ทักษะการคาดคะเน จากการฟัง ดู (ป. 5)	ละครกลางห้อง เพื่อนพ้องพร้อมชม	โครงงานแสดงบทบาทสมมติ
6	ทักษะการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง ดู (ป. 6)	เทคโนโลยีฟังดูหูจิ้ง	โครงงานเทคโนโลยีภาษา
7	ทักษะการอ่านสะกดคำพื้นฐาน ภาษาไทย (ป. 3)	กล่องสอนน้องสะกดคำ	โครงงานสื่อนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์
8	ทักษะการเขียนจดหมายส่วนตัว (ป. 5)	จดหมายล่องหน	โครงงานสื่อนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์

ตารางที่ 4 ร่างโครงงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ลำดับที่	จุดเน้นการฝึกทักษะย่อยทางภาษา	หัวข้อโครงงาน	รูปแบบกิจกรรมโครงงาน
1	ทักษะเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (ม. 3)	คุยเฟื่องเรื่องงานวิชาการ	โครงงานเกม
2	ทักษะการพูดอธิบายคุณค่าวรรณศิลป์ (ม. 2)	นักโบราณคดีดีเด่น	โครงงานเกม
3	ทักษะการคาดคะเนคำตอบจากการฟัง (ม. 2)	ฉันมาจากภาษาอะไรนะ	โครงงานเกม
4	ทักษะการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาไทย (ม. 1)	คลินิภาษา	โครงงานทดลอง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	จุดเน้นการฝึกทักษะย่อยทางภาษา	หัวข้อโครงการ	รูปแบบกิจกรรมโครงการ
5	ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ วรรณคดีไทย (ม. 3)	รู้จัก (ช) ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์	โครงการเผยแพร่ความรู้
6	ทักษะการแต่งคำประพันธ์คำขวัญของล้านนา (ม. 3)	สืบอัตลักษณ์คำขวัญคำเมืองล้านนา	โครงการส่งเสริมศักยภาพทางภาษา
7	ทักษะการอ่านวิเคราะห์ จากหนังสือป๊อปอัป (ม. 3)	หนังสือวรรณคดีสร้างสรรค์โรงภาษาพัฒนาการอ่าน	โครงการสื่อนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์
8	ทักษะการแต่งคำประพันธ์จากคำไวพจน์ (ม. 3)	นวัตกรรมเอกสารการสอนคำไวพจน์	โครงการสื่อนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

ตารางที่ 5 ทักษะภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นและหลังการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวม 8 กลุ่มห้องเรียน

คะแนนเต็ม 50	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ห้องเรียนกลุ่มที่ 1	22.36	2.43	39.86	3.77	5.56	0.022*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 2	18.3	1.45	40.86	2.21	3.32	0.00*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 3	24.36	0.36	42.86	2.56	1.48	0.018*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 4	23.36	3.13	44.86	1.87	2.44	0.00*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 5	27.36	2.97	40.86	2.98	1.77	0.029*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 6	27.36	1.35	43.86	3.25	6.43	0.032*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 7	17.36	0.98	37.86	0.56	4.53	0.035*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 8	26.36	4.56	44.86	0.88	2.87	0.01*

* p<0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า หลังการร่วมกิจกรรมทักษะภาษาไทย นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มห้องเรียน มีทักษะภาษาไทยสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ทักษะภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและหลังการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวม 8 กลุ่มห้องเรียน

คะแนนเต็ม 50	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ห้องเรียนกลุ่มที่ 1	17.67	1.32	37.56	2.32	6.45	0.011*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 2	25.30	1.44	43.66	1.45	2.21	0.02*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 3	23.25	0.30	45.76	1.55	5.87	0.00*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 4	28.76	2.12	41.88	0.21	1.32	0.041*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 5	18.78	1.98	35.32	3.65	1.56	0.035*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 6	24.23	2.66	46.21	5.67	4.66	0.00*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 7	23.56	1.76	47.87	4.21	2.03	0.00*
ห้องเรียนกลุ่มที่ 8	16.66	2.88	35.34	1.54	5.30	0.021*

* p<0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า หลังการร่วมกิจกรรมทักษะภาษาไทย นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มห้องเรียน มีทักษะภาษาไทยสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

รายการประเมิน	ค่าสถิติ		การแปลผล
	\bar{X}	SD	
ครู	4.55	0.24	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
นักเรียน	4.61	2.71	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
นักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย	4.53	1.02	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพรูภาษาไทย	4.78	0.74	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
รวม	4.61	1.17	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ครู นักเรียน และนักศึกษาต่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยที่ระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย จำแนกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์เป็นที่น่าพอใจ เนื่องด้วยผ่านการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งพบว่ารูปแบบและแผนการจัดกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมออกแบบและฝึกทักษะทางภาษาตามวิธีการที่ตนเองถนัด ดังที่ Moursund (1998, p. 42) และ Hargis (2005, p. 75) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการปฏิบัติ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และผู้วิจัยได้นำแนวคิดเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติ เข้ามาเป็นวิธีการในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เชิงทฤษฎีมาสู่การลงมือปฏิบัติ เพื่อฝึกฝนและแก้ไขทักษะภาษาไทยของตนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Sternberg (1985, p. 45) ที่ระบุว่าเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติเป็นความสามารถทางปัญญาของบุคคลในการลงมือปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เข้ามาเป็นวิธีการในการออกแบบวิธีการฝึกทักษะภาษาไทย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีทิศทางในการฝึกทักษะย่อย ดังที่ Pan (2009, p. 112) ที่กล่าวว่าทักษะย่อยเป็นหน่วยการสร้างทักษะหลักในการเรียนรู้ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนเชี่ยวชาญภาษา ครูจะต้องสอนทักษะย่อยโดยละเอียด โดยจากที่ผู้วิจัยใช้แนวคิดทั้ง 3 เรื่องข้างต้นมาพัฒนารูปแบบกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย ทำให้สามารถออกแบบขั้นตอนของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทยของครู และนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย

ประสิทธิภาพประการแรกของรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยครั้งนี้ สะท้อนได้จากผลการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาของครู และนักศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมออกแบบเครื่องมือ และวิธีการในการจัดทำโครงการทักษะภาษาไทยให้กับผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ดีขึ้น

ดังที่ Lackman (2010, p. 2) กล่าวว่าครูควรสอนและเสริมสร้างความตระหนักในการฝึกทักษะย่อยซึ่งจะช่วยสร้างกลยุทธ์แก่นักเรียนในการสื่อสาร และ Cambridge Assessment English (2009, p. 3) ได้ยกตัวอย่างทักษะย่อยทางภาษา เช่น ทักษะย่อยการพูด ว่าประกอบด้วย การอนุมานทัศนคติ อารมณ์และความรู้สึก กลยุทธ์การพูดโต้ตอบ การพูดสรุป การพูดแปลความ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากผู้วิจัยได้ให้หลักการและช่วยวินิจฉัยผลการวิเคราะห์ทักษะย่อยแล้วพบว่า ครูและนักศึกษามีทิศทางในการวิเคราะห์ที่ทักษะย่อยดีขึ้น ทั้งนี้การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีทิศทางและวิธีการที่ดีในการฝึกทักษะภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ Shin (2002, p. 107) และ Iyer (2015, pp. 12-13) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิธีการทักษะย่อยโดยพบว่า วิธีการทักษะย่อยมีความเหมาะสมต่อการเพิ่มความสามารถในทักษะหลัก โดยผู้เรียนได้รับการฝึกอบรมด้วยวิธีการทางภาษาที่เหมาะสมตามบริบทและความสามารถของผู้เรียน

หลังจากวิเคราะห์ทักษะย่อยแล้ว ขั้นตอนสำคัญคือการออกแบบเค้าโครงโครงการร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การออกแบบเครื่องมือและวิธีการในการฝึกฝนทักษะทางภาษาให้ผู้เรียน ซึ่งถือว่าวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่ง Katz and Chard (2000, p. 5) ได้ระบุถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานไว้ว่า ประกอบด้วยระยะเริ่มต้น ระยะพัฒนา ระยะดำเนินการ และระยะสรุปผล ซึ่งแต่ละขั้นตอนล้วนส่งผลให้ผู้ปฏิบัติโครงงานเกิดทักษะเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนทักษะย่อยตามกิจกรรมโครงงานของแต่ละกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม

จากผลการวิจัยที่พบว่า หลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมโครงงานทักษะภาษาไทย นักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ร่วมกำหนดประเด็นทักษะภาษาไทยที่ต้องการพัฒนาตั้งแต่ต้น และได้ร่วมจัดทำเค้าโครงโครงการ และลงมือปฏิบัติฝึกทักษะย่อยทางภาษาไทย ส่งผลให้มีทักษะทางภาษาไทยที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารัตน์ นิตยวัน และสิรินาถ จงกลกลาง (Nitayawan & Jongkonklang, 2019, p. 247) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และทักษะชีวิตและอาชีพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่ระบุว่านักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยที่ดีขึ้นหลังจากร่วมกิจกรรมเชิงการลงมือปฏิบัติจริงนั้น สะท้อนว่าแนวคิดเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีไปสู่การลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงนั้นส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมทักษะทางภาษาไทยตามความต้องการและความถนัดของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่สนุกและมีความหมายต่อตนเอง ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกมล โพธิเย็น (Phoyen, 2004, abstract) ที่ได้พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้แนวคิดไตรอาร์ชิก ซึ่งเป็นทฤษฎีแม่แบบของแนวคิดเขาวนปัญญาเชิงปฏิบัติ โดยผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทักษะการคิดและทักษะการเขียนความเรียงภาษาไทยที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนมีทักษะทางภาษาไทยสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมนั้น ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การได้ฝึกทักษะย่อยในรูปแบบของแบบฝึกทักษะและกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งมีเกณฑ์การตรวจสอบและประเมินผลการฝึกทักษะที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับที่ Aryadoust (2010, abstract) ที่ได้ประเมินทักษะย่อยในการเขียนข้อสอบภาษาอังกฤษ โดยพบว่า การประเมินงานเขียนต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนทักษะย่อยที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูที่จะมุ่งเน้นการฝึกทักษะย่อยทางภาษาให้กับผู้เรียน

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครู นักเรียน นักศึกษาวิชาชีพอังกฤษชาวไทยและนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพอังกฤษชาวไทยที่มีต่อการร่วมกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียน ครู และนักศึกษาต่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยที่ระดับมากที่สุดนั้น เป็นผลมาจากการที่นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย มีความกระตือรือร้นในการฝึกทักษะย่อยทางภาษา ซึ่งสะท้อนได้ว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกทักษะทางภาษาไทย ด้วยเห็นเป็นรูปธรรมว่าตนเองสามารถสื่อสารภาษาได้ดีขึ้น ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้การที่กลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุดนั้น ยังสะท้อนได้ว่ามีปัจจัยเนื่องมาจากการที่ทุกคนได้มีส่วนในการคิดและทำโครงการร่วมกันตามบทบาทของแต่ละคน โดยผู้วิจัยมีบทบาทให้หลักการ ตรวจสอบ วินิจฉัย ออกแบบโครงการ เครื่องมือและกิจกรรม นิเทศติดตามการใช้กิจกรรม สะท้อนคิดและสรุปประเมินกิจกรรม ครูมีบทบาทในการให้ข้อมูล ผู้เรียนวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษา ออกแบบโครงการ เครื่องมือและกิจกรรม และร่วมจัดกิจกรรม นักเรียนมีบทบาทในการจัดทำเค้าโครงโครงการ ร่วมออกแบบและทดลองใช้กิจกรรม ในขณะที่นักศึกษามีบทบาทในการวิเคราะห์ทักษะย่อยทางภาษาไทย ร่วมออกแบบและนำกิจกรรมโครงการไปใช้กับนักเรียน โดยบทบาทของแต่ละคนล้วนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะปฏิบัติทางภาษาที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดี มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติโครงการส่งเสริมทักษะภาษาไทยในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปวรรัตน์ ศิริชาญ (Sirichan, 2006, abstract) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมโครงการการเรียนรู้คำจากธรรมชาติรอบตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ และนักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการทำโครงการในระดับมากที่สุดทุกรายการ สอดคล้องกับผลการวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทยครั้งนี้ ที่นอกจากนักเรียนจะเกิดทักษะทางภาษาไทยที่ดีแล้ว ครูผู้สอนยังได้แนวทางในการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยแก่ผู้เรียน ในขณะที่นักศึกษาวิชาชีพอังกฤษชาวไทย ได้เรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมทักษะภาษาไทยแก่นักเรียน ถือเป็นเตรียมความพร้อมก่อนออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูในชีวิตการทำงานจริงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การออกแบบกิจกรรมโครงการทักษะภาษาไทย ควรมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการวิเคราะห์และฝึกทักษะย่อยทางภาษา ทั้งนี้ผู้สอนหรือผู้ที่นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ควรปรับเปลี่ยนและออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทพื้นฐานของผู้เรียน
2. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมโครงการหลักภาษาและวรรณคดีไทยสำหรับผู้เรียนที่เน้นแนวคิดวิธีการทักษะย่อยทางภาษา เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการประยุกต์ใช้ความรู้และแง่คิดจากเนื้อหาที่เรียนไปแก้ปัญหาหรือส่งเสริมการดำเนินชีวิตต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง หัวหน้าภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่อนุเมตตบประมาณสนับสนุนการวิจัยสาขาวิชาภาษาไทย ประจำปีการศึกษา 2561

เอกสารอ้างอิง

- Aryadoust, V. (2010). *Investigating writing sub-skills in testing English as a foreign language: a structural equation modeling study*. National institute of education, Singapore.
- British Council. (2019). *Sub-skills*. Retrieved January 7, 2020, from <https://www.teachingenglish.org.uk/article/sub-skills>
- Cambridge Assessment English. (2009). *Describing language skills and sub-skills*. Cambridge Assessment English.
- Hargis, J. (2005). Collaboration, community and project-based learning-does it still work online? *International journal of Instructional media*, 32(2), 157.
- Iyer, M. (2015). Role of sub-skill approach to enhance listening: a study in the university of Jaffna, Sri Lanka ESL classrooms. *ELT Voices*, 5(6), 8-18.
- Katz, L., & Chard, S. C. (2000). *Engaging children's mind: The project approach*. Greenwood Publishing Group.
- Lackman, K. (2010). *Teaching speaking sub-skills*. Ken Lackman & Associates Educational Consultants.
- Moongthaisong, S. et al. (2018). The state and problems in Thai language instructional management of school in high land area under Chiang Rai educational service area office 3. *Journal of social academic*, 10(Special issue), 9-22. (In Thai)
- Moursund, D. (1998). Project-based learning in an information-technology environment. *Learning and leading with technology*, 25(8), 4-5.
- Nitayawan, K. & Jongkonklang, S. (2019). Study of Learning Outcome and Life and Career Skills of Grade 9 Students with Project-Based Learning Focuses on Local Wisdom *NRRU Community Research Journal*, 13(3), 247-259. (In Thai)
- Office of the education council, ministry of education. (2018). *National education plan 2017-2036*. Bangkok : Prikwan graphic. (In Thai)
- Pan, L. (2009). Sub-skills approach and extensive approach to reading in TEFL. *Journal of Cambridge Studies*, 4(3), 112-120.
- Phoyen, K. (2004). *A model for developing systematic thinking to improve Thai language writing skill abilities for undergraduate students based on Triarchic theory and Scaffolding approach*. Thesis, Doctor of philosophy degree in Educational Psychology, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai)
- Poonpipat, N. et al. (2018). The Study on curriculum for Thai language teaching at elementary education level of schools in local and ethnic areas in the north. *Ganesha Journal*, 14(2), 31-47. (In Thai)
- Shin, S. (2002). Effects of sub-skills and text types of Korean EFL reading scores. *Second language studies*, 20(2), 107-130.
- Sirichan, P. (2006). *Effects of instructional activity provision through project based vocabulary learning from environment for Prathom Suksa 1 students*. Thesis, Master of education degree in Teaching Thai Language, Chiang Mai university, Chiang Mai. (In Thai)

- Sternberg, R. J. (1985). *Beyond IQ: A triarchic theory of human intelligence*. CUP Archive.
- Sternberg, R. J. (1994). Diversifying instruction and assessment. *The Education Forum*, 59, 48-52.
- Sternberg, R. J., Jarvin, L., & Grigorenko, E. L. (Eds.). (2009). *Teaching for wisdom, intelligence, creativity, and success*. Corwin Press.
- Thongame, A. (2018). Project-based learning for developing student in the 21st century. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 8(3),185-199. (In Thai)

ผู้เขียนบทความ

อาจารย์ ดร.สิระ สมนาม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
ภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ 50200
E-mail: sira.s@cmu.ac.th